

Vragen en Korte Mededeelingen.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Zaterdag 19 Maart 1904 hield de „A. E. C.” hare 31ste bijeenkomst, onder voorzitterschap van Dr. J. Th. Oudemans, des avonds te 8 uur, in „Zeemanshoop”. Aanwezig 11 leden. De heer Jaspers is met kennisgeving afwezig.

De heer Mac Gillavry bespreekt vooreerst het onlangs in het Tijdschrift verschenen Supplement op de „Coleoptera Neerlandica” van Dr. Everts. Vervolgens geeft hij een overzicht van wat hij aantrof bij het onderzoek van rietstoppels en rietstengels aan den Zuiderzeedijk buiten Amsterdam. Hij vond daarin zeer talrijk de gallen van *Cecidomyia inclusa* Frauenf., een puparium, waaruit zich eene tot de *Cordylurinae* behoorende vlieg ontwikkelde, eene afdeling, over welke biologie nog niet veel bekend is, groene bladwesparven, welke later *Taxonus glabratus* Fall. opleverden, eene halfwassen *Leucania*-rups, vermoedelijk van *L. straminea* Tr., nog andere jonge rupsen, ledige poppen, stellig wel van *Nonagria geminipuncta* Hatch., en verder diverse Coleoptera en spinnen.

De heer Polak vertoont een cocon van *Saturnia pyri* Schiff., die de door veerende gedeelten omringde opening mist en dus geheel gesloten is. Dit merkwaardige object stond de heer Polak welwillend aan den voorzitter af, wien het later bleek, dat de vlinder, toen hij uit de pop kwam, den cocon niet heeft kunnen verlaten. Verder vertoont de heer Polak nog Phasmidenlarven uit Voor-Indië, die in December, bij eene temperatuur van 8 à 9° C., uit het ei kwamen. Over het regeneratie-vermogen van deze dieren doet spreker eenige mededeelingen.

De heer Te Winkel vertoont voorwerpen van *Biston hirtaria* Cl., welke rupsen met eik gevoed waren; wel is de rups daarop ook wel aangetroffen, doch in den regel vindt men haar toch op iep.

De heer Heinsius laat ter bezichtiging rondgaan de kleurentabel of chromotaxia van Saccardo, welke door de botanici, meer in het bijzonder de mycologen, veel gebruikt wordt. Stellig zou zij ook in de entomologie toepassing kunnen vinden.

De heer Oudemans houdt besprekingen, door sterk vergroote afbeeldingen toegelicht, omtrent de resultaten van een anatomisch onderzoek van een gynandromorph exemplaar van *Hyperchiria io*, door den heer Polak in het insectarium van Artis uit de pop gekregen en aan spreker welwillend ter onderzoek afgestaan. Het voorwerp bleek zoowel manlijke als vrouwelijke geslachtsklieren te bevatten, zij 't dan ook in meer of minder gereduceerden toestand. Het was dus niet alleen een gynandromorph, doch ook een hermaphroditisch exemplaar. Uitvoerig zal dit voorwerp elders worden beschreven.

Rotterdamsche Natuurhistorische Club.

Vergadering 28 Maart 1904 in de Diergaard.

De voorzitter, de heer Haverhorst, opent de vergadering, waarna de heer Lindemans vertoont een levend ex. van *Oryctes nasicornis* L. te Scheveningen gevangen op 23 Maart.

De heer de Koning geeft een overzicht van de algen en protozoën, gevonden in plankton der Rotte onder Hilligersberg op 18 Maart j.l. Zoowel aan individuen als aan soorten was het water toen bijzonder rijk, en daar het bijna uitsluitend diatomaceën en chromomonadinen waren, was het geen wonder, dat het water een diep-bruine kleur bezat.

Van deze diatomaceën moeten in de eerste plaats de fraaie sterretjes van *Asterionella gracillima* Heib genoemd worden, die in ontzettend groote hoeveelheden voorkwamen. Rijk was het water bovendien nog aan *Synedra oxyrhynchus* Kg., *S. ulna* Ehb., *Stephanodiscus Hantzschianus* Grun, en *Diatoma tenue* Grun, terwijl ten slotte nog ex. voorkwamen van *Melosira varians* Ag, *Pinnularia viridis* Sm, *Synedra capitata* Ehb., *Nitzschia sigmaidea* W. Sm. en *Cymatopleura solea* W. Sm, terwijl de beide laatste soorten dikwijls en soms zeer dicht bezet waren met *Amphora pediculus* Grun.

Van de Chromomonadinen moet in de eerste plaats genoemd worden. *Synura Uvella* Ehb. (die thans in geen sloot om Rotterdam ontbreekt) benevens de sierlijke kolonies van *Dinobryon sertularia* Ehb., en verder nog *Cryp Aomonas ovata*, *Mallomonas ploessli* Py en *Uroglena volvox* Ehb. Behalve deze kwamen van de groene algen nog kolonies van *Eudorina elegans* Ehb. en een enkel ex. van *Closterium cornu* Ehb.

voor, terwijl van de protozoën nog gevonden werden de tot de heliozoën behoorende *Raphidiophrys pallida* T. E. S., benevens de infusoren *Coleps hirtus* Ehb., *Spirostomum ambiguum* Ehb., en vrij talrijk aan drijvend vuil de trompetvormige *Stentor roeseli* Ehb.

Van al de genoemde soorten gaf spr. fraaie eigenhandig gemaakte teekeningen rond, terwijl de algemeene bovendien in natura werden getoond uit water, op 25 Maart geschept.

De heer A. J. Zöllner laat rond gaan van *Notoxus monoceros* een ex. waarbij de zwarte kleur overheerschend geworden is; benevens *Staphylinus fossor*, *St. fuscatus*, *Medon fuscus*, *Oxythyrea funesta* met roodachtigen en groenachtigen weerschijn en *Valgus Hemipterus* in een bruin en een zwart ex.

De heer van Roon brengt ter tafel een verzameling kevers uit het Congo gebied.

De heer Dr. Wouterlood stelt ter bezichtiging eenige fraaie microscopische praeparaten, betrekking hebbende op de deelingstadiën der cel, en deelt daarbij het volgende mede:

Alle organische weefsels zijn uit cellen opgebouwd. Een cel bestaat uit celwand, protoplasma en kern. Bij de ontwikkeling der levende wezens moeten de cellen zich deelen volgens de ontwikkeling van het individu.

Heeft de deeling steeds in dezelfde richting plaats, dan ontstaat een draadvormig lichaam; in twee richtingen loodrecht op elkaar in één vlak, dan ontstaat een vlies; in drie richtingen loodrecht op elkaar, dan ontstaat een lichaam, waaraan hoogte, breedte en lengte duidelijk kan waargenomen worden.

Celdeeling wordt voorafgegaan door kerndeeling. In gevallen, waarin kerndeeling met figuren plaats heeft, wat 't meest voorkomt, ziet men het volgende: De kern draad verkort en verdikt zich, deelt zich daarna in stukken, die door ombuiging een U-vorm aannemen.

Deze U-vormige stukken bevestigen zich aan spoeldraden, die tegelijkertijd in het protoplasma zijn ontstaan.

Langs deze draden schuiven de kernstukjes naar de beide polen van de spoel, zoodat er een zuivere kernstofverdeling plaats heeft.

Aan de polen versmelten de kerndeelen tot een draad, om opnieuw een kluwen te vormen.

In de spoel op den aequator ontstaan nu verdikkingen der protoplasma-draden, waardoor de primaire celwand gevormd wordt.

Door deze laatste vorming ontstaan er twee cellen uit een enkele.

Voorts laat spr. nog zien de ontwikkeling van hyacinthbollen aan gestekte bladeren.

Eerste object: een blad met wortels.

Tweede object: een blad met wortels en kleine bolvormige verdikkingen aan den voet.

Derde object: een blad met wortels en kleine, duidelijk gevormde bollen.

De heer Jansen geeft rond ex. van *Azolla Caroliniana* Willd. en *A. filiculoides* Link, gekregen van den heer Dr. Bernard, die de planten om Leiden heeft gevonden, en daarmee heeft uitgemaakt, dat beide critische soorten in ons land voorkomen.

G. VAN ROON.

W. H. WACHTER.

Een treffend geval van moederliefde.

Een landbouwer vertelde mij het volgende: Eens was ik op een schoonen Septembermorgen bezig met het omploegen van vlasland. Daar wierp de ploegschaar een nest met jonge muizen boven en de oude zag ik ook loopen. Nieuwsgierig, hoe dat afloopen zou als ik het nest met rust liet, hield ik onwillekeurig de paarden stil en wachtte geduldig een paar minuten, al kijkende naar de oude muis, die terugkwam en al maar aarzelde naar het nest te gaan. Schuw keek ze naar mij, dribbelde wat achteruit, heen en weer, kwam weer wat vooruit en eindelijk overwon ze haar vrees en kwam bij haar jongen. Wat nu volgde, vervulde mij met verbazing. De jonge muizen beten zich alle vast in de huid der oude en toen liep deze met haar vracht naar den greppel. Getroffen door een blijk van zoo opofferende liefde, gebod toch het belang van den landbouwer mij, ze dood te trappen. Een schop met mijn schoen had ze weldra het levenslicht uitgeblazen.

Haarlem.

J. VIJVERBERG.